



Labod

glasilo podjetja
labod tovarne oblačil
Novo mesto

leto XIX
24. 12. 1993
številka 6

USKLAJENOST IN KOREKTNOST

Ne samo novo leto, ki je sicer res še posebna priložnost za sklenitev novih načrtov, ampak mnogo vsega, kar spremlja današnji čas sploh in današnji Labod, narekuje predvsem vodstvu, s tem pa posredno prav vsakemu delavcu Laboda, da se z vso odgovornostjo zaveže in če ni preveč, rečemo lahko prav usodnosti leta, ki je pred nami. Smo pred lastninjen-

jem, smo pred reorganizacijo, imamo novega glavnega direktorja in končno, smo tudi pred jubilejnim letom. Zagotovo je naš skupen cilj doseči primerne rezultate. Kako, naj sicer ne bi bilo vprašanje, saj so številne primerjave iz športa in glasbe ali iz katerega drugega področja, vsaka po svoje zgovorne. Samo usklajenost, primerno vodenje in celovito izpolnjevanje nalog, lahko omogoči doseg cilja. Tako pojejo v oktetu vsak glas je drugačen, toda voden in usklajen je po svoje ključni del celote in harmonije. Samo uigrana enajsterica na nogometnem igrišču pripelje do gola... Torej primerno vodenje ki zagotovi usklajenost in istočasnost skupnega delovanja za doseg jasnega cilja, je prvi pogoj za uspeh. Pri tem pa ni druge izbire kot biti za ali proti. Kdor je proti, naj bi pač izstopil...

Da bi prihodnje leto dosegli med našimi delovanji primerno usklajenost in harmonijo, da bi zagotovili pogoje za ustvarjalnost,

za produktivnost, za kakovost, skratka, na vse področjih. Kajti kakovost je tudi kultura medsebojnih odnosov in korektnost. Torej, organizirati se tako, da bomo uspešni, uspešni pa bomo, če bomo usklajeni, harmonično pa bomo delovali, če bomo primerno vodeni...

Zaželimo si torej veliko zdravja modrosti in sreče!

V današnji številki

Leto hitro mine, pa se vendarle vmes mnogo vsega zgodi. Kratek pregled Labodovih dogajanj je povzet v sestavku Inventura

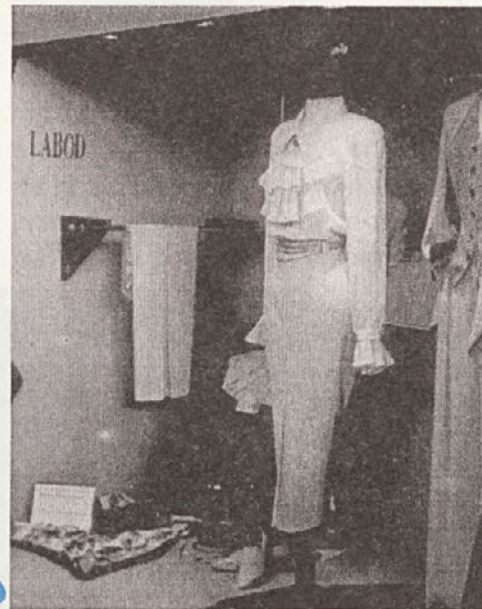
Lastninjenje - predsednica komisije za lastninjenje je pripravila širša pojasnila, objavljamo pa tudi odgovore na vprašanja, ki ste jih aktivni delavci in upokojeanci pošiljali v zvezi s to temo na naš naslov

O prodaji vrhnjih oblačil in o problematiki ter videnju tega področja v bodoče sva se pogovarjala z g. Milanom Šterom

Področje varstva pri delu je bolj zanimivo in bolj zgovorno kot si lahko mislimo. Nekaj podatkov o tem, kako varno delamo in hodimo v ali iz službe, je pripravil ing. Milan Rifelj

Koliko stanovanj je bilo prodanih v Labodu

Pa še marsikaj...



Vesel Božič ter
uspešno, zdravo in
srečno 1994!





POGLED NAZAJ ZA JASNE

INVENTURA

Ob letu se vedno znova lotevamo inventur na vseh področjih. Kaj smo naredili in česa ne, kje smo se zmotili... Pa se lotimo majhnega preleta leta tudi v našem podjetju. Živahno je bilo, pa prav nič lahko.

Začeli smo z javno razpravo o osnutku Pravilnika o notranji organiziranosti in mikro organizaciji, ki je nastala na osnovi analiz Studia Marketing. Kar živahno smo se pogovarjali o naši bodoči organiziranosti in še posebno mikro organizaciji, za kar so delavci menili, da ne bi smela biti sprejeta ločeno - najprej pravilnik in nato še mikro organizacija. Slednja je pogojevala veliko strahov in ugibanje, kdo bo, če sploh še bo.

Na začetku leta je zbolel glavni direktor g. Milan Bratož in pooblastil g. Marjana Vodopivca da ga nadomešča. V tem času se je že kazala zelo težka likvidnostna situacija, ki se je čez leto nadaljevala, poleg izgube tržišča v južnih republikah, kar smo v

Labodu čutili dokaj kasno, saj se je to odrazilo šele v poslovanju za preteklo leto, medtem ko so mnoga druga podjetja zaradi tega doživljala velike pretrese in celo stečaje, pa smo se na začetku leta srečevali tudi z zmanjševanjem naročil nekaterih naših tujih partnerjev, kar se je čez leto nadaljevalo. Soočeni smo bili tudi z izrednimi pritiski na cene. V takem vzdušju je DS razpravljal o zaključnem računu, ki sicer ni izkazal izgube, ker smo nekaj sredstev odpisali, kljub temu pa ni bil sprejet. Sklep je bil, da mora vodstvo takoj ukrepati in zagotoviti pozitivno poslovanje. Glasneje kot sicer pa so bile izrečene tudi zahteve po osebni odgovornosti za slabše poslovanje in ponovna zahteva za (to je predvsem sindikat velikokrat zahteval) - jasno razvojno pot podjetja. Kar z 11 glasovi proti in 5 pa poročilo ni bilo sprejeto, oz. je bil ta rezultat resno opozorilo.

Vendar so bili kazalci četrtrletnega poslovanja že optimističnejši, saj so se

zaloge počasi zmanjševale in del ukrepov za boljši rezultat je že kazal uspehe. Seveda pa ti še niso mogli biti izkazani v plačah in socialno nezadovoljstvo je raslo. Aprila je bil v Delti štrajk, ki je odmeval tudi širše. Za sanacijo te tovarne je g. Vodopivec zadolžil direktorja Ločne, Ludvika Judeža, ki mu je v Delti uspelo doseči pozitivne premike, kasneje pa je krmilo prevzela v.d. direktorica Zdenka Bizjak, saj se je g. Kranjc upokojil. Tako ženske prevladujejo tudi pri vodenju naših tovarn. Toda tudi v drugih okoljih so se pojavljale težave - nezadovoljstvo, večje bolniške odsotnosti in nedoseganje planov proizvodnje. Med refreni ob izraženih stiskah so bili vedno znova pritiski na zmanjševanje števila individualnih pogodb in osebna odgovornost odgovornih. Toda - ob reševanju trenutnih težav je bilo treba delati tudi za prihodnost. Komisija za lastninjenje se je intenzivneje lotila dela in prav lastninjenje je bilo postavljeno kot prednostna naloga. V tem času je odnos s SM zaključen, reorganizacija in mikro organizacija zamrznjena, s tem pa tudi priprave na ustanovitev invalidskega podjetja, za katerega je bilo izbrano tudi že ime - Valido. Pa vendar se delu na mikro organizaciji ni dalo povsem izgoniti in počasi naj bi vendarle vpeljevali potrebne spremembe. Na te je napeljal tudi štrajk v Ločni, ki je med drugim zahteval zmanjševanje administracije, predvsem v primerih, ko so ljudje prišli iz proizvodnje in nimajo ustrezne izobrazbe. Veljalo naj bi za celo podjetje...

Tudi ostrejšje spremljanje odstotkov za delovno uspešnost naj bi veljalo za celo podjetje, saj je analiza pokazala, da so nekateri kar "abonirani" na dodatne odstotke in da samo v Temenici ni bilo teh delitev.



Phare program je v Sloveniji izpeljal dve fazi študijske analize. V drugo fazo, ki je zajela šest pilotskih tekstilnih podjetij, je bil vključen tudi Labod. Posnetek je nastal na zaključnem sestanku predstavnikov Phare in Laboda. Predstavila sta zaključke in usmeritve iz analize, ki je zajela predvsem področje marketinga in financ. Vsebinsko teh pa bomo predstavili v nadaljevanjih.



JŠI POGLED NAPREJ

Vmes pa je potekalo za marsikoga dodatno šolanje, več delavcev se je vpisalo na tečaje tujih jezikov, skratka, spoznavamo, da je v znanju moč. Tudi Phare program nas je zajel in nam - z neobremenjeno analizo nekoga, ki nas zares ne pozna, ve pa, kaj in kako bi morali delati, da bi bili uspešni, pokazal naše pluse in naše minuse. Jih bomo znali upoštevati in vključiti v naše delo? Vse je odvisno od ljudi in od vodenja.

V oktobru se je g. Milan Bratož invalidsko upokojil, kot vršilec dolžnosti pa je dobil vso podporo dosedanja pooblaščenec g. Marjan Vodopivec, s tem da je bil takoj objavljen razpis za direktorja podjetja. Na priporočilo komisije je DS z večino glasov potrdil g. Andreja Kirma, ki je pred leti pri nas opravljal funkcijo finančnega direktorja. Tudi v letošnjih štrajkih je bila želja po njegovi vrnitvi kar glasna.

Tudi o teh je pogosto tekla beseda letos, predvsem v luči novih organizacijskih povezav oz. njihovi samostojnosti. Končno je bil sprejet sklep, da se bomo lastninili kot celota in da bomo sami delavci in upokojenci odkupili svoje podjetje. O razmirjih med profitnimi centri in centralo Laboda oz. o naši notranji reorganizaciji pa beseda še teče. Gotovo ne bi smeli tega vprašanja zastavljati v luči moči in večje ali manjše odvisnosti, ampak v luči najboljših učinkov. Kapitalska logika naj bi narekovala obliko organiziranosti. Toda leta še ni konec in zdi se, da je slogan "nemogoče je mogoče" kar verjeten. Zato ta pregled ni še končan - nadaljevanje torej prihodnjič.

Če še enkrat na hitro pogledamo na leto, ki se izteka, lahko potrdimo, da je bilo izredno pestro in zelo naporno. Uspeh je, da smo zajezili negativni trend poslovanja, da smo uspeli z nekaj dobrimi

prodajnimi akcijami, da smo letos prvič prišli na tuje tržišče z lastno kolekcijo srajc in da so prva naročila kar obetavna, kar velja za uspeh desetletja, ne le tega leta. In v tako težkem času to niso majhni uspehi. Tudi na osnovi teh bo - upamo - razvojna pot našega podjetja kmalu začrtana.

Med omenjenimi točkami iztekajočega se leta pa je še marsikaj. Veliko osebnih stisk ali uspehov, tihe žalosti ... Veliko truda ali pa tudi iskanja najlažje poti... Skratka življenje, ki, tako počez vzeto, kaže sivo barvo, vmes pa je vrsta tonov, od sive do zlate. Marsikaj bi še morali napisati, marsikateri dogodek ali človek bi si zaslužil nekaj vrstic. Mnogi so se upokojili, nekateri so napredovali, drugi ne. Pohvale in graje - upravičene ali neupravičene. Konec leta pa je čas, da se človek zamisli tudi nad tem in prav bi bilo, da bi si zadali za naprej nalogo biti tenkočutnejši, pravičnejši in poslovnjejši. Vsaj kar zadeva službo.

P. S. - Ob tem preseku dogodkov pa naj za zaključek povzamem oceno poslovanja v letu 1993. Na osnovi enajstmesečne bilance lahko rečem, da bo leto 1993 pozitivno.

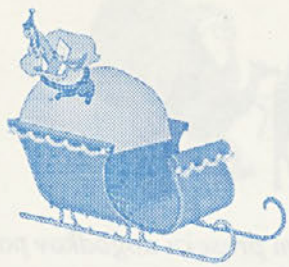
Čestitke!



SREČANJE S SEDMO SILO



Pogled v Zalino proizvodnjo. Ta pa se edina lahko pohvali s sto odstotnim doseganjem plana proizvodnje, saj so v ostalih tovarnah bili v letošnjem letu ti slabši kot sicer.



PRODAJA KOMERCIALA KOMUNICIRANJE

Pogovor z vodjo prodaje programa VO, g. Milanom Šterom



Milan Šter - vodja prodaje programa vrhnjih oblačil.

Izdobava kolekcije za letošnje jesen in zimo je že za nami oziroma naj bi bila že prodana, začnemo pa s pripravo kolekcije za naslednjo jesensko-zimsko sezono. Velja torej analizirati nekaj podatkov, ki zgovorno pričajo o tem, "kje so in kako stojijo" naša vrhnja oblačila. Prisluhnimo g. Milanu Šteru:

Z rezultati izdobe programa, bi bili še pred letom zelo zadovoljni, saj smo v letu 1993 v bistvu izdelali 33.000 kosov VO (brez kril in hlač), kar je okoli 20 % več kot predhodno leto. Trend povečanja pa se nadaljuje, saj planiramo za naslednjo pomladansko sezono zopet za 20 % večjo proizvodnjo za domače tržišče. Vendar z močno skrčenim tržiščem prehajamo do bistveno spremenjenih pogojev poslovanja, saj so bile zahteve domačega tržišča precej skromnejše od zahtev zahodnih evropskih tržišč. Z odpiranjem v Evropo ter uvozom konfekcije pa se tudi na domačem tržišču srečujemo z močno konkurenco in za preživetje je nujen razvoj konkurenčnih izdelkov in znižanje stroškov ob boljši kakovosti ter za vrhnja oblačila eden najmočnejših dejavnikov - ROK IZDOBAVE.

Čeprav v glavnem rokovo nismo kasnili, smo vendarle celotne kolekcije, tako spomladansko kot jesensko, izdabavljali tržno zelo pozno, npr. vse plašče po 10. oktobru, s tem pa je možnost prodaje na tržišču bistveno zmanjšana oz. za neke vrste proizvodov celo prepolovljena, saj se s 30. 10. glavna sezona prodaje kolekcije jesen-zima na tržišču že končuje.

Zavedati se moramo, da je za trgovino pravočasna in zanesljiva dobava odločilnega pomena iz finančnih in tržnih razlogov.

Že dejstvo, da smo od skupno dosežene finančne realizacije 356 MIO v programu VO do konca letošnjega oktobra (kar je 95 % letnega plana), samo v oktobru mesecu dosegli 113 MIO, to pa je skoraj 1/3 celoletne dosežene finančne realizacije v

letu 1993, nam narekuje nujen premik pri planiranju proizvodnih zmogljivosti za domače tržišče. Potrebno je v večji meri upoštevati posebnosti VO in jih v proizvodnem in prodajnem smislu ne enačiti na skupni imenovalac s srajcami in bluzami, saj imajo VO strogo sezono in zamude le-te ni možno nadoknaditi v mrtvi sezoni. Posledica kasnitve izdobe pa nujno pripelje do neplačane realizacije, oz. pritiska trgovine za vračanje neprodanega blaga, posredno pa vpliva na imadž firme ter slabše zaključevanje poslovnih partnerjev v naslednji sezoni.

Znanje in kreacija sta edina zanesljiva podlaga za ohranitev oz. pridobitev konkurenčne prednosti. Trenutno izdelujemo kolekcijo Jesen-Zima 94/95. Pri načrtovanju le-te smo delno že vključili smernice strokovnjakov Evropskega PHARE programa, kar pomeni, da se ciljne grupe v VO v bistvu že oblikujejo. Zato velja za podjetje, kakršno je naše, ne iskanje novih, revolucionarnih modelov, ampak poslušanje za tiste potrošnice, ki teže k zahtevnim, elegantnim in kot takim prepoznavnim modelom. Kako znotraj te informacije ujeti primeren odstotek modnosti, napadalnosti in elegance... to je modrost, ki jo iščemo. Sam vidim nujne spremembe v jasnejši odgovornosti od nabave, preko kreacije do prodaje. V bodoče je treba zaključiti celoto, tako bo ta linija odgovornosti ne na posameznem programu, ampak na posamezni blagovni znamki, Ella Vivaldi, na primer, naj bi bila celovita ponudba, od bluze preko kompleta in kostima do plašča.

Tudi doslej smo v VO oblikovali kolekcijo v treh delih, kar predvideva tudi analiza iz omenjenega

programa. Klasičnih modelov, ki so vedno prisotni in vedno iskani, je bilo okoli 30 odstotkov, največji delež kolekcije je bil namenjen potrošnicam, ki segajo po zahtevnih, modnih in visoko kvalitetnih izdelkih in ki za višjo ceno pričakujejo najvišji in prepoznaven nivo. Kar 50 odstotkov naše kolekcije je podrejene tem potrošnicam. Preostali 20-odstotni delež pa je visoko moden. Gre za bolj modne, ekstravagantne izdelke, ki sledijo zadnjim zahtevam višje mode in nam gradijo imidž, medtem, ko direktnega efekta na tržišču - zaradi omenjenih posebnosti ne morejo dati. Tako sestavljena kolekcija, ocenjujemo, da je tudi na tržišču najbolj sprejemljiva. Slaba tolažba je namreč, če je kolekcija ocenjena med strokovnjaki kot izredno modna in na najvišji ravni, ošaja pa neprodana v trgovinah. Uspeh pogojuje trg. Če so izdelki ocenjeni z odliko in neprodani, za nas pač niso odlični.

Še eno majhno vprašanje. Slišati je očitke, da so zaloge zelo velike. Kako je z zalogami v vrhnjih oblačilih?

"Trdim, da so zaloge skozi sezono minimalne, vendar govorim le za zaloge gotovih izdelkov, kar je v moji domeni. Vendar že omenjene pozne izdobe in morda še kakšni drugi zapleti pri posameznih modelih, kot je na primer neuskkljenost velikostnih števil pri kakšnem od modelov, kakovost izdelave ali vprašljiva kakovost materiala ali pomožnih materialov..., vse to seveda dopušča določeno vračanje izdelkov, vendar bolj ob koncu sezone. V tem času se zaloge gotovih izdelkov sicer povečujejo, vendar pa le ocenjujem, da so še vedno običajne. Poudarjam pa še enkrat, da govorim o gotovih izdelkih.



Predstavnikom sedme sile smo pokazali našo kolekcijo za naslednjo pomlad in poletje. Lepo, da bodo ženske ponovno videti kot ŽENSKE, je bil eden od komentarjev.



PRODAJA KOMERCIALA KOMUNICIRANJE TRŽNO KOMUNICIRANJE IN POSPEŠEVANJE PRODAJE

Labod je bil v preteklem letu veliko bolj prisoten v medijih in agresivnejši z reklamnimi akcijami kot leta poprej. Tudi g. **Lojze Kopina**, ki je odgovoren za reklamo, pravi, da je bilo narejenega več od načrtovanega. "Naša usmeritev je bila na tiskane medije, ker je televizijska reklama, če bi hoteli zares učinkovito, za slovensko tržišče in možnosti, ki jih to daje, veliko predraga."

Kako smo se v Labodu odločili za informativne prospekte in kakšna je ocena teh akcij?

"Ker nimamo poglobljenih tržnih analiz, kar ponavadi delajo za to usposobljene agencije, smo se pač odzivali na trenutne potrebe tržišča. Ti kazalci pa so opozarjali, da so naši kupci potrebni več informacij, ki govore konkretno o naših proizvodih. Sami smo se lotili priprave prodajnega prospekta, ker že dve leti ne sodelujemo več z nobeno od reklamnih agencij. To je pomenilo veliko dela tudi za naše kreatorke, ponudbo in kombinacijo po številkah in barvah... Ko je bil prospekt oblikovan in pripravljen - avtor fotografij in oblikovanja je akademski kipar in grafik, g. Selan, pa smo morali poskrbeti za učinkovito distribucijo. V pomladnem delu smo se odločili za

vloženko v reviji Jana, Lady in Nedeljskem dnevniku, v jesenskem delu pa smo se odločili le za revijo Lady. Naklada te je izredno velika pa tudi ciljna skupina, na katero se obračamo, je naklonjena tej reviji. Pravijo, da ima samo revija Družina 1000 bralcev več od Lady - podatek je bil objavljen v Delu."

Praviš, da je bilo letos narejenega več od načrtovanega, kaj je to več?

Če ostanem pri katalogu, je "nadštevilni" - glede na prvotno planiranje - katalog srajc Peter Bensen, izdelan za domače in tuje - avstrijsko in nemško tržišče ter prospekt letoletne ponudbe. Sicer pa smo bili prisotni v akciji izbire miss Slovenije, na raznoraznih modnih revijah in aktivnostih v slovenskem prostoru, vključili pa smo se tudi v oddajo Modna dežela na A kanalu, ki je bil hkrati organizator zelo odmevne modne revije za konzularna predstavništva v Sloveniji, ki je bila na ptujskem gradu. Ob tem naj dodam, da smo ocenili kot neprimerno za nas EPP televizijsko oglaševanje, medtem ko je zelo hvaležno biti udeležen v oddajah, kjer je predstavitev bolj nazorna in bolj

konkretna. Torej bomo morali v bodoče slediti temu sodelovanju s televizijo."

Po oceni mnogih je sicer informativni del seznanjanja kupcev dober in zelo odmeven, premalo pa je storjenega za oblikovanje imidža podjetja. Torej, informativni material imamo, premalo pa je trajnejšega promocijskega materiala, ki bi na primernem nivoju pričal o usmerjenosti Laboda k najzahtevnejšim kupcem.

"Del tega materiala so plakati, ki smo jih izdali ob jesenskem sejmu mode in ki naj bi bili tudi na raznih prodajnih mestih. Sicer pa naj povem, da smo sprva pričakovali, da bodo določeni premiki na celotnem področju našega marketinga. Znotraj tega bi bile tudi tržne raziskave, ki bi na osnovi natančnih meritev lahko naravnale naš kompas v reklamnem oziroma oglaševalnem področju. Ker tega še nimamo, smo se odločili za akcije, ki pospešujejo sprotno prodajo. To so sicer zelo dobre akcije, ki jih bomo tudi prihodnje leto nadaljevali, zavedati pa se moramo, da moramo iskati tudi nove oblike. Bolj agresivno se moramo obračati h kupcem, pri čemer so primerna tudi razna žrebanja in druge širše akcije. Tudi naš jubilej lahko spodbudi dejavnosti v tej smeri. Naj tudi povem, da smo za zadnji prospekt, ki ni bil distribuiran kot vloženko, ampak so ga v poštne nabiralnike razdelili Delovi raznašalci (kar je ceneje), dobili kar nekaj sponzorjev, ki so finančno podprli pripravo prospekta - sodelovali so Sukno Zapuže, kot naš dobavitelj težjih materialov, Toko line, Krka kozmetika in Svilanit."

In kakšen je odziv - je prodaja zares zrastle ob teh dodatnih prospetih?

"Ker so telefoni neprestano zvonili in so potrošniki iskali določen model tako pri nas kot v trgovinah, je to tudi odgovor na vprašanje. Prospekt je zares zelo učinkovit pospeševalec trenutne prodaje. Med prvimi smo se lotili te oblike in zadovoljni smo. Res pa je, da to še ni dovolj, da je treba iskati še nove in nove pristope do kupcev."

Hvala za pogovor!

SREČANJE S SEDMO SILO



Po ogledu modne revije in pogovoru z g. Marjanom Vodopivcem o poslovanju in načrtih Laboda, so si gostje ogledali tudi proizvodnjo Libne, kjer so bili presenečeni nad urejenostjo tovarne in nad delom v proizvodnji, ki je veliko težje kot si ga nepoznavalec laično predstavlja.



LASTNINJENJE

ODGOVORI NA VPRAŠANJA

V prejšnji številki smo vas povabili k sodelovanju. Obljubili smo odgovor na vsako vaše vprašanje, vezano na lastninjenje. Prejeli smo precej vprašanj - tako pisnih kot po telefonu. Strnjena so po sklopih, nanje pa sta odgovarjali ga. Mateja Derlink - dipl.iur. in vodja knjigovodske službe ga. Sonja Kastelic. Seveda lahko tudi v bodoče pošiljate vprašanja in pobude v zvezi z lastninjenjem

1. Ali so omejitve, v koliko podjetij lahko vložimo certifikate?

Imetnik certifikata lahko vloži certifikat v neomejeno število podjetij, in sicer tako, da izpolni neomejeno število lastninskih nakaznic (obrazcev), ki jih lahko kupi v prosti prodaji. Pri tem pa mora vsak imetnik certifikata paziti, ker seštevek vrednosti izpolnjenih nakaznic ne sme preseči razpoložljive višine sredstev, ki jih ima imetnik na evidenčnem računu.

PRIMER:

Delavec, star 40 let, ima lastniški certifikat v višini 350.000,00 SIT. Če se odloči svoj lastniški certifikat vložiti v tri podjetja, bo znesek 350.000,00 SIT razdelil na tri lastninske nakaznice, v katere bo vpisal poljubne zneske, kot npr. na prvega 50.000,00 SIT, na drugega 150.000,00 SIT, na tretjega pa 150.000,00 SIT, skupaj bo torej izkoristil celoten fond razpoložljivih sredstev, ki jih ima na evidenčnem računu, in sicer 350.000,00 SIT.

2. Kako je s kmeti - ali starši lahko vlagajo v podjetje, kjer so otroci zaposleni in ali lahko v našem primeru vložimo tudi certifikate naših otrok? Slišimo, da bomo v Labodu vlagali le delavci in upokojeneci, kako je torej z družinskimi člani?

Ožji družinski člani zaposlenih lahko sodelujejo pri lastninjenju podjetja le v primeru internega razpisa za ožje družinske člane. Interni razpis za ožje družinske člane pa pride v poštev samo v primeru, da podjetju v fazi interne razdelitve delnic v zameno za lastniške certifikate zaposlenih, bivših zaposlenih in upokojenec ne uspe zbrati 20 % vrednosti družbenega kapitala. V tem primeru pozove podjetje ožje družinske člane zaposlenih, da tudi ti za razliko do 20 % družbenega kapitala prinesejo svoje lastniške certifikate.

Ožji družinski člani zaposlenih pa so:
- zakonec zaposlenega ali oseba, s katero upravičenec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti,
- otroci zaposlenega oziroma njegovi

posvojenci,

- starši zaposlenega in njegov posvojitelj,

- osebe, ki jih je zaposleni po zakonu dolžan preživljati.

To načeloma pomeni, da lahko lastniške certifikate vložimo v vsako podjetje, v katerem so zaposleni naši otroci, starši ali zakonci, vendar le v primeru, da bo to podjetje opravilo interni razpis za ožje družinske člane. O internem razpisu pa bodo nedvomno pravočasno obveščeni vsi zaposleni tega podjetja.

V podjetju LABOD pa je situacija nekoliko drugačna, saj ocenjujemo, da bomo v fazi interne razdelitve delnic od zaposlenih, bivših zaposlenih in upokojenec zbrali toliko lastniških certifikatov, da bomo krepko presegli teh 20 %, namenjenih interni razdelitvi. Še vedno pa ostajamo le pri oceni, zato možnosti internega razpisa za ožje družinske člane zaposlenih ne izključujemo popolnoma.

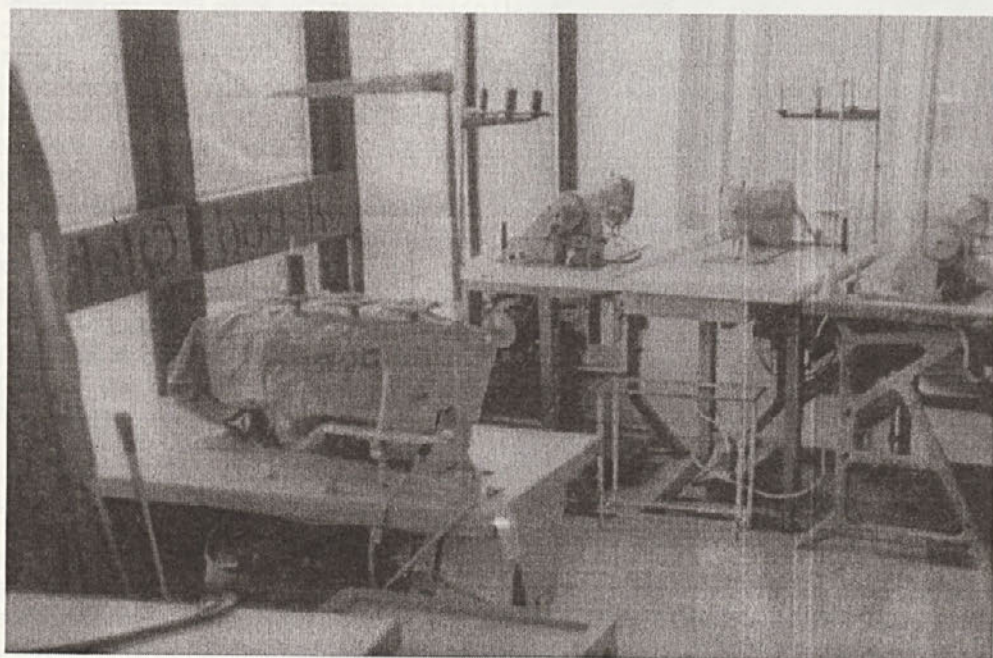
(26. člen Uredbe o pripravi programa preoblikovanja...)

3. Ali lahko tudi privatna podjetja razpišejo natečaj za certifikate oz. delnice - na primer frizerski salon itd?

NE, saj je lastnik v zasebnih podjetjih že znan, za razliko od družbenih podjetij, kjer bo lastnik šele z lastninjenjem postal znan. To pa boste lahko tudi delavci, če se boste odločili prinesiti certifikate v podjetje.

4. Kako je z našimi umrlimi upokojeneci - ali njihovi otroci lahko vložijo certifikat, kamor hočejo, ali so tu omejitve? Ali lahko vložijo certifikat v Labod, če je ta na ime umrlega delavca Laboda?

S certifikati oseb, ki so umrle po 5. decembru 1992 razpolagajo zapustnikovi dediči na podlagi sklepa o dedovanju. To so torej tudi otroci





LASTNINJENJE

umrlega: zaposlenega, bivšega zaposlenega ali upokojenca. Certifikat umrlega (ki se glasi na umrlega) pa je mogoče uporabiti le pri tistem podjetju, kjer bi ga sicer lahko uporabil umrli.

(3. odstavek 18. člena Uredbe o izdaji, razdelitvi in uporabi lastniških certifikatov)

5. Kakšen je najnižji znesek, ki ga lahko vpišemo - ali je za konsko omejena najnižja vrednost delnice?

Zakon o gospodarskih družbah v 173. členu določa, da je najnižja nominalna vrednost delnice 1.000,00 SIT, višji nominalni zneski delnic se morajo glasiti na 2.000,00 SIT oziroma na njihov večkratnik. Smiselno temu določilo je potem treba ravnati tudi pri predložitvi certifikatov, kjer zneski ne morejo biti nižji od tisoč tolarjev, ker to pomeni, da za nižji znesek ni možno dobiti niti ene delnice. V Labodu se še nismo odločili za najnižjo vrednost ene delnice - to bomo določili v programu preoblikovanja.

6. Kako bo z našim denarjem - delnicami, ali bodo te zaščitene in kako lahko reagiramo, če bo njihova vrednost padala?

Ko bomo postali delničarji oziroma lastniki dela podjetja, bomo hkrati delili tudi finančno usodo tega podjetja.

Če bo podjetje finančno uspešno, bo lahko dejanska vrednost delnice večja od njene nominalne vrednosti. Če bo podjetje zašlo v finančne težave, pa bo lahko dejanska vrednost delnice mnogo manjša od njene nominalne vrednosti.

To pomeni, da ni nobenega jamstva, da bo naša delnica vseskozi enako vredna, temveč bo njena vrednost lahko nihala. Delavci lahko v primeru padanja dejanske vrednosti delnice zamenjajo nadzorni svet oziroma upravo podjetja, če menijo, da je razlog neuspešnosti tu, ali prodajo svoje delnice na trgu vrednostnih papirjev ali počakajo, da se njihova vrednost ustali in zanimanje zanje poveča.

7. Kako je v primeru, ko aktivna delavka vложи certifikat v Labod, potem pa se v roku dveh mesecev upokoji?

Pravni položaj zaposlenega bo po lastninjenju povsem izenačen s pravnim položajem upokojenca, če bosta

oba vložila certifikat v podjetje. Oba bosta v določenem delu lastnika podjetja. Položaj delavke, ki vložila certifikat v podjetje, se z njeno upokojitvijo v ničemer ne spremeni glede lastništva podjetja, kajti delavka še naprej ostaja lastnica podjetja, pa četudi kot upokojenka. Pri lastninjenju je nebitveno razlikovanje na zaposlenega in upokojenca.

8. Če bo Labod kasneje razpisal nove delnice, ali bo možno prenesti delnice otrok, ki jih bomo vpisovali morda v sklad na Labod? Kako bo torej potekalo kasnejše prodajanje oziroma nakupovanje delnic?

O povečanju osnovnega kapitala odloča skupščina delniške družbe z izdajo novih delnic, ki jih bo mogoče kupovati z denarjem. Zamenjava z delnicami drugih družb in skladov ne bo možna. Možno pa bo trgovanje z vrednostnimi papirji, kar pomeni, da se bodo lastniki določenih delnic odločali za prodajo le-teh in za kupnino kupili delnico druge družbe. Trgovanje z vrednostnimi papirji poteka predvsem na borzi. Vsaj v začetni fazi po lastninjenju pa ne bodo delnice vseh družb še kotirale na borzi, zato se bo oblikoval sekundarni trg vrednostnih papirjev, kjer bodo lastniki delnic te medsebojno

kupovali oz. prodajali.

9. Če se bo Labod spremenil v organizacijski obliki in bo del tega odšel iz sistema Labod, kakšna bo usoda naših delnic v delu tega deleža?

V programu lastninskega preoblikovanja predvidevamo, da bo Labod ostal kapitalsko povezan in sicer tako, da bo sestavljen iz ene obvladujoče družbe in več odvisnih družb (koncern). Obvladujoča družba bo imela najmanj 51 % lastništva v odvisnih družbah. Bistvene odločitve, med drugim tudi o povečanju in zmanjšanju kapitala, prenehanju družbe in statusnih spremembah, sprejema skupščina. Možnosti, da bi katera družba odšla iz sistema Labod so:

1. Če bi bil na skupščini sprejet sklep o tem.

2. Če bi odvisna družba razpisala dokapitalizacijo in bi se večinski lastniki z njo strinjali, ne bi pa kupili novih delnic, kar pomeni, da bi izgubili večinski delež in bi se razmerje lastniških deležev spremenilo.

3. Če bi zaradi trgovanja z delnicami delnice prešle v roke drugim lastnikom.



V jesenskem času je sindikat pripravil kar nekaj seminarjev na temo lastninskega preoblikovanja in delavskega soupravljanja. Posnetek je s seminarja sindikalnih predstavnikov Libne. Tako na tem, kot tudi na ostalih seminarjih sta sodelovala tudi g. Igor Vizjak, ki je navdušil s svojim predavanjem ne le sindikaliste ampak tudi goste ter v.d. glavnega direktorja, g. Marjan Vodopivec, ki je podrobneje pojasnil, kje je v teh prizadevanjih Labod.



LASTNINJENJE - ODGOVORI NA

LASTNINJENJE ŽE TRKA NA VRATA LABODA

Lastninjenje je že globoko prodrlo v naša razmišljanja, zato je upravičena zahteva delavcev, da ponovno pridobijo obširnejšo informacijo o poteku lastninjenja v Labodu, posebno še, ker skoraj vsak dan prihajajo na naše naslove prijazna vabila za certifikate slovenskih podjetij in družb. Ker pa naša odločitev verjetno ne bo odvisna samo od vablilne slike na vabilu, bomo skušali naš delni molk popraviti s tem sestavkom, čeprav menimo, da je bilo podanih kar nekaj informacij tudi v informativnem biltenu.

Za boljše razumevanje moramo povdariti, da je komisija za lastninjenje nadaljevala postopek za lastninsko preoblikovanje podjetja po sklepih delavskega sveta, sprejetih na 6. redni seji dne 31.8.1993, to je, da se bo podjetje LABOD lastninsko preoblikovalo kot enotno podjetje s kombinacijo treh načinov:

1.5 prenosom navadnih delnic na sklade v višini 40 % vrednosti družbenega kapitala,

2.z interno razdelitvijo delnic 20 % vrednosti družbenega kapitala,

3.z notranjim odkupom 40 % družbenega kapitala, vse po otvoritveni bilanci iz programa lastninskega preoblikovanja oz. da se bo za tem reorganiziralo, kar je že v neki obliki predvideval začasno prekinjeni postopek reorganizacije Laboda na makro in mikro nivoju. Reorganizacija naj bi predvsem upoštevala zahteve tovarn

po večji samostojnosti, kar bi dosegli z ustanovitvijo samostojnih družb na lokacijah tovarn, ki bi bile z Labodom v kapitalski povezavi, bolj nazorno lahko to obliko pojasnimo s pojmom mati in hčere ali tudi vodilna družba in odvisne družbe. Vseh nadaljnjih aktivnostih komisije ne moremo obrazložiti brez ugotovitev, da so bili ves čas prisotni pomisleki, predvsem s strani tovarn okoli pripravljenosti novih lastnikov za ustanovitev odvisnih družb kot pravnih oseb, s precejšnjo mero samostojnosti. Ti pomisleki so temeljili na izkušnjah o reorganizaciji podjetja, ki je poleg ostalih, večjih sprememb, kot so prenos nekaterih upravljaljskih pristojnosti v tovarne, narekovale tudi odvečne delavce, predvsem v strokovnih službah. Zagotovilo za reorganizacijo so videle nekatere tovarne in tudi člani komisije v tako imenovani "sočasnosti" postopka, to je, da bi se podjetje istočasno lastninsko preoblikovalo in reorganiziralo. Posvetovanja pri priznanih strokovnjakih so prinesla zaključno ugotovitev, da zakonodaja ne dovoljuje sočasnosti, v čemer pa ne ovira takojšnja reorganizacija že lastninsko preoblikovanega podjetja oziroma delniške družbe.

Osnutek programa lastninskega preoblikovanja podjetja LABOD, ki so ga strokovne službe podjetja predlagale v razpravo komisiji ob koncu septembra, bi po mnenju komisije, kolegija direktorjev tovarn in sektorjev in priporočilo

strokovnjakov morali v VI. poglavju Organiziranost podjetja po izvedbi lastninjenja dopolniti z bistvenimi pravili pri ustanavljanju odvisnih družb, kot npr.:

- koliko odvisnih družb bomo ustanovili in po kakšnem načelu,
- v kakšnem razmerju se bo prenašal družbeni kapital na odvisne družbe,
- kako bo izveden razpis delnic odvisnih družb in zamenjava za delnice matične (vodilne) družbe
- kakšni bodo bodoči odnosi med vodilno in odvisno družbo;

Prav te medsebojne odnose pa bi morali natančneje navesti v posebnem elaboratu, kot prilogi v programu lastninjenja.

Prav tako je po mnenju strokovnjakov, da je zaradi popolne informiranosti, lahko rečemo tudi prepričanje vseh udeležencev lastninjenja, treba pripraviti in sprejeti tudi Statut nove družbe in ostale dokumente, ki bi prav tako vsebovali določila o dogovorjenih novih odnosih med družbami istočasno s Programom lastninskega preoblikovanja.

Komisija v tem času pričenja razpravo (zaenkrat v strokovnih krogih) o medsebojnih odnosih, kjer pa se bo potrebno predhodno sporazumeti tudi o bodoči organizacijski obliki Laboda. Po Zakonu o gospodarskih družbah sta za naš primer možni dve obliki, koncern in holding. Če v nekaj stavkih obrazložimo bistvene značilnosti ene ali druge povezane družbe, tako Zakon namreč opredeljuje te oblike, moramo povedati, da obe obliki temeljita na medsebojni povezavi pravno samostojnih družb, s tem, da ima vodilna družba (mati - LABOD) v odvisnih družbah (hčerah - sedanjih tovarnah) večinski delež, to je nad 50 % kapitala, da pa v primeru koncerna te družbe poslujejo pod enotnim vodstvom obvladujoče - vodilne družbe, ali pa da so pravno samostojne družbe, povezane z enotnim vodstvom. Holding pa je povezana družba, pri kateri pa vodilna družba opravlja predvsem dejavnost ustanavljanja, financiranja in upravljanja teh družb, skratka nekoliko bolj ohlapna povezava od koncerna. Ker pa gre za kapitalske povezave, ne moremo razpravljati o popolnoma samostojnih družbah na lokacijah tovarn, ker zakon take oblike ne dopušča. Razprave o tem, kolikšna naj bi bila povezanost financ kot ene izmed glavnih dejavnosti med vodilno





VPRAŠANJA - LASTNINJENJE



in odvisnimi družbami, nadalje pristojnosti glede pridobivanja dela, proizvodnja za blagovno znamko, so že v teku.

Organizacija koncerna ali holding odpira tudi vprašanje organiziranja tovarne Ločna v primeru koncerna - ali pri vodilni družbi - materi ali ustanovitev odvisne družbe, kot za ostale tovarne. Pojavlja se namreč tudi dvom, da bi bila tovarna Ločna v organizacijskem sestavu vodilne družbe v ugodnejšem položaju od ostalih odvisnih družb. Tako smo nanizali probleme, s katerimi se srečuje komisija pri svojem delu. Ti pa so v pretežni meri vezani na reorganizacijo Laboda po lastninskem preoblikovanju. Samo lastninsko preoblikovanje bo po oceni komisije lahko hitro steklo, v kolikor bi večina delavcev, bivših delavcev in upokojencev Laboda vložila certifikate v svoje podjetje. Toda, ker smo se odločili tudi za reorganizacijo ter ustanavljanje odvisnih družb, se ustavljamo pri vprašanjih o medsebojnih odnosih, ki smo jih tudi v preteklosti vedno težko razreševali.

V tem članku moramo tudi pojasniti anketo, ki smo jo izvedli med delavci z vprašanjem ali boste vložili certifikat in v kakšnem znesku v svoje podjetje. Komisija je vsa izhodišča, program in ostale osnutke dokumentov pripravljala na osnovi ocene, da bo večina delavcev pokazala pripadnost svojemu podjetju, zato je želela z anketo to preveriti. Izdelati je namreč potrebno otvoritveno bilanco, ki zahteva precej časa in truda; posebno v našem primeru, zaradi kasnejše reorganizacije, pa tudi zaradi morebitnih drugačnih načinov lastnin-

jenja od že potrjenega na delavskem svetu, v kolikor bi anketa pokazala, da delavci ne bodo vložili pretežno certifikate v Labod. Program lastninjenja se ne more spremeniti med samim izvajanjem, podjetje mora pripraviti nov program in ga dati agenciji v ponovno potrditev, v kolikor je seveda za to še dovolj časa. Anketa je bila zelo različno sprejeta. V nekaterih kolektivih so menili, da je preveč zavezujoča glede na informiranost o postopku lastninjenja, predvsem pa o bodoči organiziranosti. Komisija meni, da je bilo potrebno na nek način ugotoviti pripravljenost delavce za oddajo certifikatov, na to so nas opozorili tudi strokovnjaki. Za primerjavo navajamo samo še to, da so v nekaterih podjetjih delavci že izročili

certifikate, brez predloženega programa. Ob pisanju te informacije še nimamo dokončnih podatkov, koliko anketnih listov je bilo vrnjenih, vendar je končna ocena, da je pripravljenost delavcev Laboda za oddajo delnic svojemu podjetju primerna, v nekaterih tovarnah celo zelo dobra. Novoletna srečanja z upokojenci so ponovno pokazala, da je večina upokojencev še vedno s srcem v Labodu. Komisija ne zanika, da sta Program kot elaborat o bodoči organiziranosti potrebna za informiranost delavcev in ju bo predložila takoj, ko bosta pripravljena. Program bodočega razvoja Laboda pa ni v pristojnosti komisije za lastninjenje, temveč poslovnega organa. Vsi dokumenti pa bi tvorili popolno celoto, ki bo delavcem pomagala pri odločitvi, v večji meri pa bi bila podlaga za redna pričakovanja o bodočih donosih delnic, pridobljenih z vloženimi certifikati.

Ob koncu dodajamo, da mora biti model lastninjenja povezan s konceptom vodenja podjetja. Ker pa smo priprave na lastninjenje in bistvene zasnove za program sprejeli v času, ko je bil glavni direktor g. Bratož in nadaljevali z g. Vodopivcem kot v.d. glavnega direktorja, se mora sedaj v ta proces, predvsem pa v reorganizacijo vključiti nov direktor g. Kirm Andrej.

Upamo, da bomo uspešni pri skupnem nadaljevanju lastninskega preoblikovanja podjetja.

Komisija za lastninjenje:
Predsednica:
FRANCKA PRIMOŽIČ





IZ LABODOVE DRUŽINE

Večina stanovanj je odprodanih

Labod je imel - ob začetku veljavnosti stanovanjskega zakona, ki je omogočil v dobi dveh let nakup družbenega stanovanja pod ugodnimi pogoji (popust, do 20-letno obročno odplačevanje; zakon je začel veljati 19. oktobra 1992), 105 stanovanj. Od tega jih je bilo do izteka dveh let prodanih kar 95. Torej le deset stanovanj ni prodanih. Gre za stanovanja, za katera so določene neprofitne stanarine in s katerimi upravlja Labod. Namen Laboda je, da stanovanja prenese (odplačno ali neodplačno) na organizacije, ki se po dejavnosti ukvarjajo z upravljanjem stanovanj.

Poglejmo še podatke o tem, koliko stanovanj je imela posamezna Labodova tovarna in koliko od tega je bilo prodanih:

Ločna - 18 stanovanj - 3 neprodana
 Temenica - 6 stanovanj - vsa prodana
 Tip-top - 2 stanovanji - obe prodani
 Zala - 5 stanovanj - 2 nista prodani
 Libna - 20 stanovanj - 2 nista prodani
 Delta - 23 stanovanj - 3 niso prodana
 strokovne službe - 31 stanovanj - vsa prodana.

S takojšnjim plačilom in tako z največjim popustom je bilo prodanih 52 stanovanj, na petletno odplačevanje - 4, na sedemletno odplačevanje 1 stanovanje, na desetletno odplačevanje 11 stanovanj, na petnajstletno odplačevanje eno stanovanje in na dvajsetletno plačevanje 26 stanovanj.

Podatke je pripravila
 Mojca Novak - pravna služba



Letos vpeljana skupinska norma v eni Tip-topovi brigadi se je lepo obnesla. Na posnetku sta delavki in brigadirka (stoji) te brigade. Dodajmo še, da ima prav ta brigada najboljše rezultate v Tip-topu.

POŠKODBE NA DELU IN NA POTI Z ALI NA DELO

Nekaj podatkov iz varstva pri delu

Ing. varstva pri delu Milan Rifelj pripravlja tudi pregledna poročila o poškodbah na delu ter na poti na ali z dela. Kot vemo, so bolniške iz tega naslova drugače obravnavane, pa tudi sicer je zanimiv podatek o tem, kako varno delamo in se obnašamo pri delu ali na poti.

Celovitejšo analizo teh gibanj ima ing. Rifelj izdelano za osemmesečno obdobje letošnjega leta. Ker se v zimskem času predvsem nesreče na poti na delo povečujejo, bodo seveda ob zaključku leta številke različne, kot orientacijska informacija pa nam lahko služijo tudi devetmesečni podatki. Letos je bilo v devetih mesecih 30 poškodb v podjetju. Od tega se jih je na delu pripetilo 17, na poti pa 13. Zaradi poškodb na poti je bilo izgubljenih 446 dni, zaradi poškodb na delu pa 293 delovni dni. V tem obdobju ni bilo težjih poškodb s hujšimi posledicami, pa tudi poklicnih obolenj ne...

Med poškodbami je zabeleženih 5 prehodov z izgubo 44 delovnih dni, zaradi padcev v delovnih prostorih, udarcev in odrgnin pa je izgubljenih 183 dni. Omenjene poškodbe so sicer lažje značaja in nastanejo kot posledica slabše

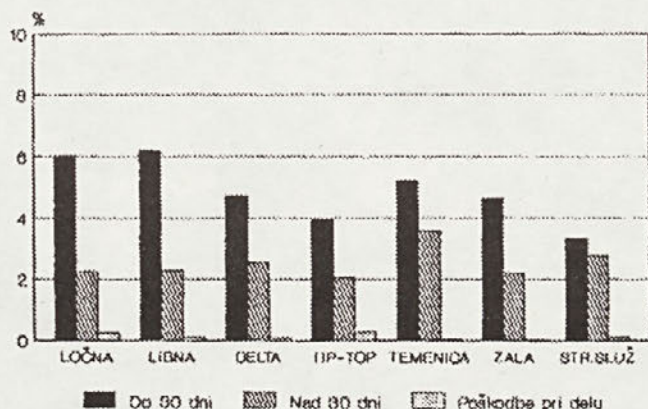
organiziranosti dela neposredno na delovnem mestu in v delovnem okolju.

Glede na pretekla leta torej ni večjih odstopanj v samem odstotku poškodb iz omenjenega naslova, rahlo rast pa zasledimo v primerjavi izgubljenega časa zaradi teh poškodb.

Letos pa je v omenjenem obdobju skupni odstotek bolniških (brez nege družinskega člana in porodniške) 7,61, v tem odstotku pa je zaradi poškodb na delu 0,13 %. Velja tudi govedati, da med tovarnami ni večjega odstopanja.

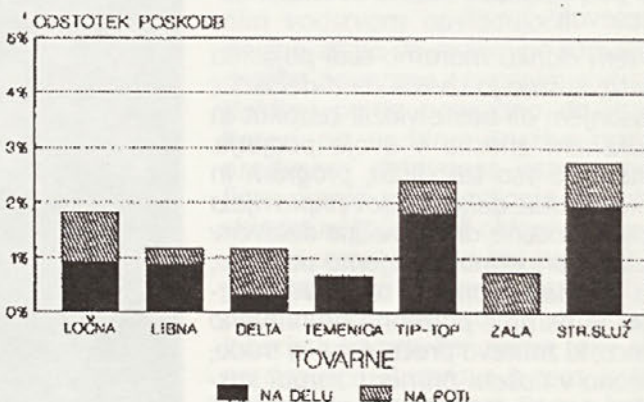
Ce se ozremo na varnost našega delovnega okolja in urejenosti strojev in naprav, s katerimi delamo, meni ing. Rifelj, da so le-ti v večini varnostno urejeni. Več pa bi morali narediti na področju ergonomije, torej na področju prilagajanja delovnega mesta posamezniku. To zahtevno področje pa bi morali zastaviti na predhodnih meritvah oziroma ocenjevalne analize. Morali bi oceniti in analizirati nekaj najbolj karakterističnih delovnih mest v proizvodnji in tako dobiti strokovno oceno glede obremenitev in vplivov dela na delavca. Gotovo je to naloga za bližnjo prihodnost.

Prikaz izgubljenega delovnega časa v %

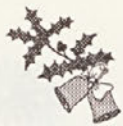
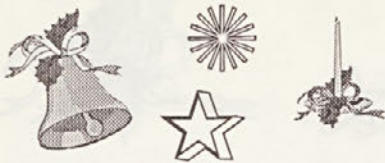


Varstvo pri delu

POŠKODBE PRI DELU JANUAR - AVGUST 1993



VARSTVO PRI DELU
 Tabela 1



IZ LABODOVE DRUŽINE



BUCIKE Računalnik in demokracija

Iskanje možnosti za sprostitvev ustvarjalnih sil na eni strani ter racionalizacije s časom na drugi strani je grob oris računalniške konference. Sintetično zveni, pa vendar je to zelo simpatična in predvsem zelo demokratična oblika sestanka. Na kratko: udeleženci sede za računalnikom. Na dnevnem redu so teme omejene časovno - kar pomeni, koliko časa lahko, na primer, predloge na določeno temo udeleženci vpisujejo. Vsak predlog je lahko dolg največ 5 vrstic. Hkrati lahko "listajo" tudi po predlogih drugih udeležencev konference. Tako šine še kakšna koristna misel in... V kratkem času, ko bi sicer govoril le eden

dolgovезnejši razpravljalec na klasični konferenci, se izjasnijo s svojimi predlogi vsi. Konferenca ima organizacijskega in idejnega vodjo. Organizacijski vodja "pobira" z ekrana ideje in jih sortira po geslih, besedah, ki se smiselno ali direktno največkrat ponove. Potem udeleženci te sortirane ideje "dobe" na ekran in jih še enkrat komentirajo.

Sklop najpogostejših idej, recimo, je potem skupno obravnavan in razdelan po možnostih realizacije, videnja poti za to, razpoznavanje morebitnih ovir, pomanjkljivosti.... tako se lahko izrekajo za vse sklope predlogov. Ko pridejo izbrani predlogi do večjega razčiščevanja, postaja kmalu jasno, kaj je torej najbolj uporabno, na kakšen način... Na koncu lahko sprintajo tudi zapisnik. Najpomembnejše je, da se osebno prijavijo udeleženci konference le na začetku, da so zabeleženi kot prisotni, kasneje poteka utipkovanje anonimno. Nihče ne ve, kdo je dal kakšen predlog, razen, če avtor sam ne želi tega. Konferenca je seveda namenjena odgovornim v podjetju, ti pa naj bi bili predvsem inovativni in njihovo ime naj za inovacijske nagrade ne bi tek-

movalo, saj je inovirati njihovo delo. Lahko pa to obliko uporabijo odgovorni tudi za iskanje mnenj, za pomoč pri lažjem odločanju, za spoznavanje klime, za to, da ne bi bili preveč oddaljeni od zaposlenih, njihovega mišljenja...

In zakaj je ta novost v naših bucikah? Zato, ker so naši sestanki zelo dolgi, premalo plodni, ker je že tako, da govore ponavadi eni in isti in ne redko tudi eno in isto. Koliko idej se skriva med nami, koliko novega bi lahko vpeljali ali problem videli z novimi, drugačnimi očmi. In tisto o oddaljenosti, o tem, da besede velikokrat le prikrijejo in ne odkrijejo. Torej, računalnik le ne bo samo razčlovečil, ampak, v tem primeru daje obratne možnosti - demokratično izražanje, to pa pomeni bogastvo idej. Veljalo bi preizkusiti računalniško konferenco, saj je ena od treh sob v Sloveniji tudi v novomeški gimnaziji. Zanimivo bi bilo za samokontrolo lastnega videnja in ustvarjalnosti posameznih udeležencev in za to, da bi vendarle dobili bolj široko paleto pogledov, idej, rešitev. Gotovo imajo kaj povedati tudi tisti, ki so ponavadi tihi!

Svet okoli nas

Klub Lions

Slovenija se je z ustanavljanjem klubov Lions po večjih mestih vključila v mednarodni Lions klub, ki s številnimi donatorji skrbi za pomoč invalidom. Klub, ustanovljen v Novem mest, je svoje prve prispevke namenil še posebno obolelim z multiplo sklerozo, prihodnje akcije pa bodo namenjene duševno bolnim in slabovidnim ter slepim. Z vključitvijo v Lions klub izražamo ne le moralno, ampak tudi konkretno materialno pomoč invalidom.

Inovacije brez Laboda

Ministrstvo za znanost in tehnologijo izdaja glasilo, v katerem obvešča o dogajanjih in uspehih na področju znanosti v Sloveniji, seznanja z možnimi oblikami šolanja v seminarskih in rednih oblikah doma in po svetu. Gre torej za dogajanje na področju znanstvene in raziskovalne dejavnosti, ki dograjuje celostno podobo naše dežele in jo lahko tudi promovira. Kot pravi v uvodu v revijo minister, dr. Bohinc: se zavedamo, da gospodarsko uspešne in socialno varne države ne bomo ustvarili brez pravega znanja in še zlasti ne brez novih raziskovanj, novih tehnologij... Želeli bi si le še, da tako revija kot njena vsebina ne bo obšla Laboda oz. da bi se tudi na tem področju intenzivneje začeli vključevati tudi naši raziskovalci in naši odgovorni. Da "manjkamo" marsikje, je pokazala tudi zadnja

občinska podelitev priznanj in nagrad za inovacije. Minister za znanost in tehnologijo, dr. Rado Bohinc, in drugi govorniki so tudi poudarili, da je inovativna dejavnost na Dolenjskem zelo razvita, toda le v nekaterih podjetjih, druga pa so trajno odsotna. Poziv vodstvom teh podjetij je (torej tudi našemu), naj bi vendarle premaknili inovativno dejavnost od kampanjskih oblik k kontinuiranemu in resnemu delu.

Žensko vprašanje

Urad za žensko politiko opozarja na mnoga vprašanja, ki ne bi smela tiho mimo nas. Vprašanje zdravstva, šolstva, obremenitve ženskih kolektivov, o bremenitvi ženske kot posameznice, vprašanje natalitete in s tem vprašanje naroda... Na novomeškem srečanju je dr. Gazvodova vprašala - ali je cenejši človek ali stol. Kajti prav v tekstilni industriji je veliko okvar hrbtenice, kar izhaja tudi iz neprimerno opremljenega delovnega mesta... In če gremo po kalupih naprej - tudi v jezik, sami priznavamo žensko in moško stran - saj ponavadi iščemo direktorja in snažilko. Zato naj bi v ženskih kolektivih, kakršen je naš, posvečali ženski politiki in ženskimi vprašanjem več pozornosti, da od ugotovljenega do realiziranega ne bi bilo več tako zelo daleč.

Prostovoljno delo

Mnogi ljudje med nami so potrebni pomoči. Često ne gre za obliko pomoči, za katero naj bi stale strokovne institucije, ampak le za pomoč, ki jo lahko

nudi vsak, ki želi dobro. Z zloženko "Živeti za nekoga in za nekaj" vabijo Center za socialno delo, Invalidske organizacije in društva, Dom starejših občanov, Društvo upokoјencev, Posvetovalnica za starše, RK in Karitas k sodelovanju. Vključevanje v prostovoljno delo pa ni le enosmerno dobro, ampak je koristno tudi za tiste, ki sodelujejo, saj se z bogatimi izkušnjami, pridobljenimi po tej poti, osebnostno bogate, spoznaš nova področja, razvijanja samoiniciativnosti in samozavest... Končno pa, dajati je nekaj najlepšega. Tudi bralci našega časopisa so vabljeni k sodelovanju. Oglasite se na enem od navedenih naslovov ali pa v naši socialni službi, kjer boste dobili vse potrebne informacije.





NAŠI UPOKOJENCI

SLOVO

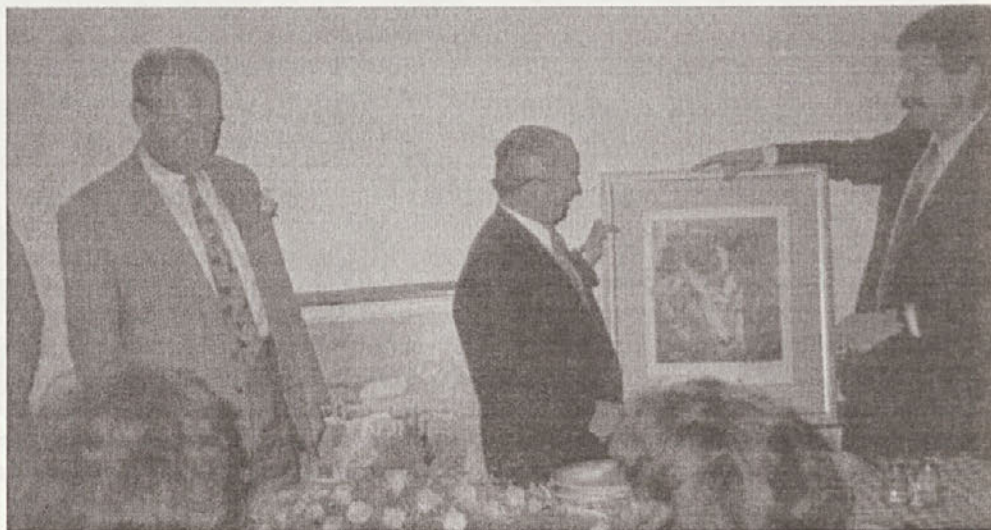
Pred nedavnim se je kolegij direktorjev in vodij služb poslovil od dolgoletnega glavnega direktorja Laboda, g. **Milana Bratoža** in direktorja Delte, g. **Franca Kranjca**. Na skupni slovesnosti smo se želeli spomniti mnogih let, ki sta ju pustila v Labodu.

G. Milan Bratož se je tako rekoč kalil v Labodu, saj je na ključnih funkcijah spoznaval podjetje od proizvodnje do najzahtevnejše funkcije vodenja. Ko se je upokojil direktor Zdravko Petan, je tako vedel, komu predaja skrb za podjetje. Labod se je pod njegovim vodstvom potrjeval kot stabilno in čvrsto podjetje tudi v času, ko se je slovensko gospodarstvo začelo močno majati, ko so se začeli vrstiti stečajni, ko delavci mnogokje niso dobivali plače, ko so bila odpuščanja delavcev vse pogostejša. Seveda zahteva vodenje tako velikega podjetja izreden psihični in tudi fizični napor, zato se ni treba čuditi, da mu je začelo pešati zdravje, kar je na koncu pripeljalo celo do invalidske upokojitve.

Zahvaljujemo se mu za njegov delež, prav tako pa velja zahvala tudi Francu Kranjcu, ki je kot vodja proizvodnje in nato direktor naše največje tovarne pustil v Labodu marsikatero dodatno uro in skrb. Kot Labodova upokojenca

pa tudi kot dva vodilna delavca našega podjetja pa ju seveda vabimo, da še prihajata med nas. Želimo pa jima predvsem zdravja!

Marjan Vodopivec



Kolegij direktorjev se je na svoji seji poslovil od pravkar upokojenih sodelavcev - g. Milana Bratoža, dolgoletnega glavnega direktorja Laboda in od g. Franca Kranjca, direktorja Delte. V imenu kolegov jima je darilo predal g. Marjan Vodopivec, nekaj besed pa dodal - kot najstarejši med njimi - g. Edo Komočar.

V spomin



Novoletno srečanje upokojencev je priložnost, ki se je vsak upokojenec veselil. Pogosto je tudi edina priložnost v letu, da se vrne, pride v podjetje, kjer je nekoč pustil toliko ustvarjalnih let. **Dimitar Perić** pa se je vse od upokojitve 1989. leta redno enkrat na mesec vračal med svoje bivše sodelavce. Iskreno, kot vedno, je povedal nekaj svojih misli, ki so bile dobronamerne, čeprav ne vedno samo pohvalne. Pozoren, prijazen in skrajno pošten gospod je bil to, na katerega smo imeli vsi tisti, ki smo z njim delali, zelo tople spomine. Kot pravnik dosleden in natančen je znal svojemu strogemu delu pridjati vedno tudi veliko človečnosti in celo humorja. Kot človek pa tople in poln neverjetnih izkušenj. Med vojno so mu sovražniki pobili celo številno družino. Sam se je rešil z begom v neznanje, še sreča, je rekel, da je pribežal med partizane. Rojen 1927. leta, je bil torej še otrok, ko se

je srečal s temi grozotami. Po vojni je služboval v vojski in to ga je pripeljalo tudi v Novo mesto. Toda težka bolezen - imel je tuberkulozo, mu ni dopuščala dela, ki ga je opravljal in odločil se je za študij. Pravno fakulteto je končal ob delu in pogosto se je spomnil neverjetnega naključja, ko mu je - kot otroku, zapuščenemu, brez družine in morda brez upanja, nekdo dejal: imel boš zelo ugleden poklic, s katerim si boš služil denar za življenje...

Novomeščani smo ga srečevali ta kratka leta njegove upokojitve na dolgih sprehodih, ki so mu ob igranju šaha in druženja s prijatelji, ob družini, o kateri je rad povedal kaj prijaznega in veselega, veliko pomenili. Skrbel je za svojo bolno ženo, veselil se je svojih dveh otrok in njunih družin. Realen, kot je bil se je v mislih, odpovedal vikendu, ki ga je zgradil na deželi, kjer je bil nekoč doma, in kjer danes ni več miru.

Svoje zadnje ure življenja je bil ponovno v Labodu, kjer je pustil toliko moči. Vesel snidenja s tolikimi nekdanjimi sodelavci, je v trenutku omahnil... Ne moremo verjeti. Spominjali se ga bomo s spoštovanjem do njegovega dela in do njega samega!

Bivši sodelavci

Dragi upokojenci

Po pošti smo vam poslali opis poteka lastninjenja Laboda in vas povabili, da sodelujete pri - ponovnem - odkupu podjetja Labod. Ponovno poudarjamo, saj ste se prav vi odrekli višjim plačam, da ste gradili in razvijali podjetje. Ob privatizaciji imate vi in aktivni delavci Laboda to prednost, da za 40 % vrednosti podjetja lahko uveljavljamo popust - torej v svojem podjetju dobimo za enako vrednost certifikatov več delnic kot bi jih drugje. Če bomo sami zbrali dovolj sredstev, bo večinska last Laboda v naših in vaših rokah.

Upamo, da ste pismo pozorno prebrali in da se nam boste - ko vas bomo povabili - pridružili! Prav v jubilejnem letu bomo delavci in vi upokojenci Laboda tako postali njegovi lastniki.

Obveščali vas bomo o vseh korakih na poti do našega lastninjenja.



NAŠI UPOKOJENCI



Nekdanji glavni direktor Laboda, g. Petan, je na letošnjem srečanju upokojenec iz novomeškega dela Laboda spregovoril nekaj besed. Kot pojem Laboda in kreator imena in ugleda Laboda, je tako med upokojenci kot med aktivnimi delavci še vedno zelo spoštovan. Zato so njegove besede še toliko bolj odmevale. "Ne bomo ponovno kupovali Laboda, le certifikate bomo zamenjali za to, kar smo sami ustvarili in kar je naše. Naša lastnina bo s tem potrjena. Gradimo na zaupanju in ugledu Laboda, ki je tudi zadnje, zelo težko leto posloval pozitivno, za kar veljajo čestitke vodstvu in delavcem. Od nekdanj je bila Labodova deviza skromnost, delavnost in pripadnost. Ko smo se nekoč odločali ali kakšen dinar za plače več ali še en stroj, smo se odločali za napredek, za stroj. Naša požrtvovalnost je dala sadove saj je Labod ugledno podjetje z solidno osnovo za nadaljne delo."

Izlet v Belo Krajino

Bilo je v jeseni in bil je še kar lep dan. Zjutraj smo se zbrali v naši tovarni Libna Krško, kjer so nas lepo sprejeli in pogostili z dobrim zajtrkom.

Direktor tovarne g. Edo Komočar nam je izrekel dobrodošlico in nam zaželel lep dan na izletu. Ob 8. uri smo se odpeljali proti Beli Krajini v Metliko. Tam smo si ogledali tovarno Pletenin Beti. Vodja nam je govoril o razvoju in delu te tovarne.

Na gradu smo si ogledali muzej, razstavo kamenin, ki so jih izkopal v Beli krajini. Vodička nam je razložila življenje in zgodovino Bele krajine.

Po obilni malici na turistični točki nad Metliko smo imeli tudi lep razgled po metliški dolini. Obiskali smo tudi Vinsko klet, v kateri je shranjeno belokranjsko vino (metliška črnina in ostala vina, ki jih pridelujejo okoliški kmetje). Nato smo se odpeljali proti Novem mestu mimo Otočca. Na poti sta nas vodili priljubljeni poslovna sekretarka Marija in socialna delavka Katarina, ki zaslužita pristrčno zahvalo z željo, da bi se še srečevali tako kakor do sedaj.

Po krajšem postanku na Otočcu smo se odpeljali na Rekreativni center Laboda na Sromlje, kjer nas je čakalo presenečenje. To je bil Franci s svojo harmoniko in naš direktor g. Komočar, kar nas je še posebej poživilo, saj smo se počutili pol maljše. Nato se nam je pridružil tudi nekdanji generalni direktor g. Zdravko Petan in kot vedno je prinesel pletenko žlahtnega vina.

Dobro večerjo smo zalili s sromeljskim moštom. Muzikant Franci nas je zabaval z

duhovitim humorjem in harmoniko.

Direktorju tovarne Libna se zahvaljujemo za podano informacijo glede lastninjenja in o težavah ter delu v tovarni. Enako hvala g. Petanu za njegove besede. Nato smo peli in plesali, bilo nam je lepo, kar nam upokojenec pomeni zelo veliko. Zato smo vsem, ki nam omogočijo tako srečanje in razvedrilo, iz srca hvaležni, saj nas vežejo spomini na pretekle čase.

Še enkrat lepa hvala vsem in lep pozdrav.

Udeleženske izleta



Spomin upokojenec Libne na letošnji jesenski izlet.

Koliko je naših upokojenec

Prav leto, ki prihaja, pomeni za Labod še posebno veliko, saj bomo v njem obeležili visok jubilej - 70 let našega podjetja. Sleherni med vami ima svoj delež v naših skupnih uspehih in zato - upajmo - se bomo prihodnje leto srečali vendarle pogosteje. Končno nas čaka veliko sprememb, saj bo Labod - tako kot ga je imel pred 70 leti - ponovno dobil znanega lastnika.

V decembru leta 1993 je v Labodu 683 vseh upokojenec; po tovarnah je število upokojenec naslednje: Ločna 117, Libna 72, Delta 228, Tip-top 84, Temenica 46, Zala 26, strokovne službe Ljubljana 42 in strokovne službe Novo mesto 68. Struktura z ozirom na spol pa je: 584 žensk in 99 moških.

V samem novomeškem delu pa jih je trenutno 185.

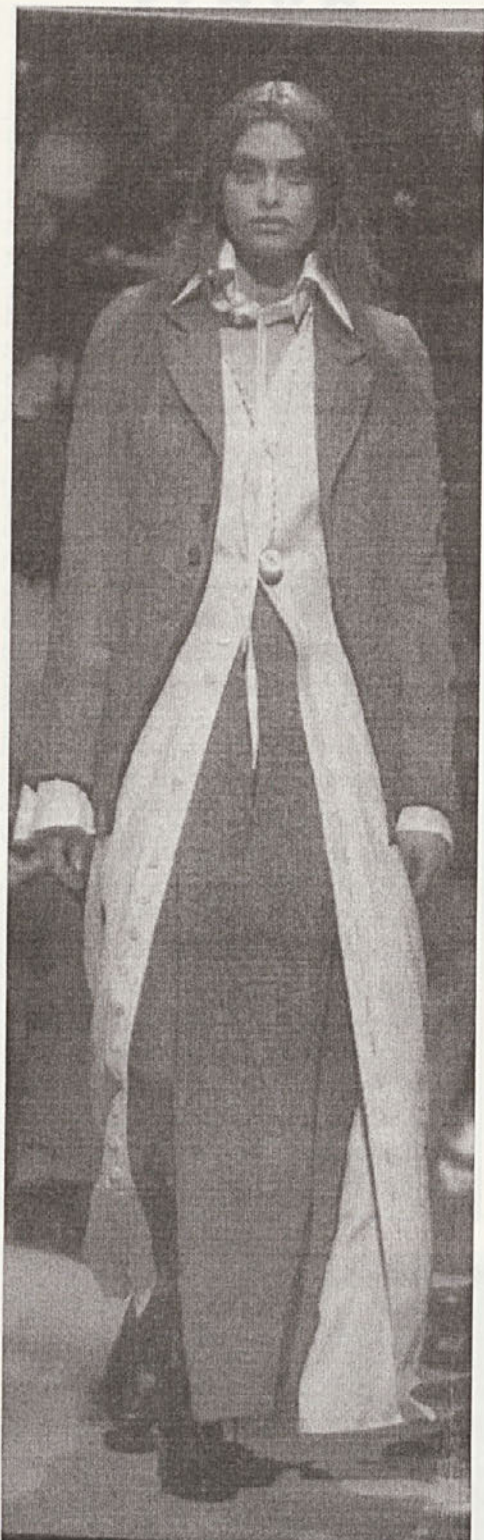
Tekom leta 1993 je prišlo v številu do nekaterih sprememb. V decembru 1992 je bilo upokojenih 213 delavcev. Spomladi so se upokojenci strokovnih služb iz enote Ljubljana odločili, da se zaradi bližine raje priključijo novo ustanovljeni Sekciji upokojenec tovarne Tip-top. Tako je v Novem mestu ostalo 171 upokojenec.

V letu 1993 pa je v pokoj odšlo kar 14 delavcev, od tega 7 v tovarni Ločna in 7 v strokovnih službah. Po vrsti upokojitve pa je bilo 8 predčasnih, 5 invalidskih in 1 POP.



SEJMI - POGLEDI

Prodaja vrhnjih oblačil



Čas ob Novem letu je čas veselja, poedin, prijateljstva. Malo je takih priložnosti med letom, zato pa nam te bolj ostanejo v spominu. Tudi delavke Ločne (ena brigada iz te tovarne sedi za obloženo mizo), se bodo rade spominjale trenutka, ki je ujet tudi v fotografiji, žalosti pa bodo - na srečo - pozabljene. Tako je življenje in prav je tako.

Obisk na sejmu strojne opreme

Letošnji obisk na sejmu strojne opreme v Koelnu je bil s strani Laboda kar velik. Pričakovati je bilo tudi primeren povzetek novo pridobljenih informacij, znanj in vedenj s tako dinamičnega področja, kot je strojna oprema in razvoj le-te. Tega bi si želeli objaviti v našem časopisu, da bi ostali tudi zvedeli, kako gre čas naprej in s čim vse se znamo srečati v prihodnje. Toda po stari praksi so poročila s sejma napisali le nekateri, tisti, ki se jim pač zdi potrebno z novostmi seznaniti tudi tiste strokovnjake, ki na obisk sejma zaradi Labodove prazne "mošnje" niso bili poslani. In ko se bodo kritiki lotili obiskov sejmov v povezavi z osebnimi ali nagradnimi izlety, bo vse narobe...

Labod se je premalo odpiral, čas pa je tak, da zahteva več kot le dobre modele in spremljajočo propagando. Prvo povabilo novinarjem je bilo lepo sprejeto in odmev primeren. Velja torej povedati kdo smo, predstaviti naše delo, prizadevanja, trud... Komunikacija z okoljem je nujna in postaja zelo pomemben element pri gradnji imidža in pri vzpostavljanju zaupanja. Stiki z javnostmi so torej eno naših delovnih področij, ki jih moramo začeti intenzivneje razvijati.

M i k l a v ž

Letos je Miklavž obiskal delavke in delavce strokovnih služb - natančneje člane sindikata v tej enoti. Delavke libne (potem, ko so ga delavke skoraj prisilile, da je prišel mednje) ter delavke Zale. Tu je bila predstava popolna - od peklenščka z verigami, preko an-gelčka z zvončkom do Miklavža s šibami in z darili. Tudi priprave so bile take, saj so mu delavke na vseh koncih nastavljale vabila... No, morda bo prihodnje leto imel dovolj časa, da bo obšel prav vse labodove tovarne... Toda ne pride kar tako - treba se je potruditi, treba ga je povabiti in - biti priden!





PRAZNIKI IN OBIČAJI

Božične skrivnosti

Božič je - poleg velike noči - največji krščanski praznik. Spremljajo ga božično drevo, jasli in božični venec. Božič je spomin na Kristusovo rojstvo. Vendar prvi kristjani niso še obhajali tega praznika. Prvo praznovanje božiča na našem koncu sveta, kot spomin na Kristusovo rojstvo, je bilo šele okoli leta 200. Ker so se koledarji skozi zgodovino spreminjali oziroma dopolnjevali in danes pravzaprav zgodovina ugiba, kdaj točno je bil Kristus rojen. Cerkev sicer že od nekdaj praznuje božič na 25. decembra, saj viri pravijo da zato, ker imajo v Rimu stare listine, iz katerih je vendarle mogoče ugotoviti, kdaj se je Kristus rodil. V tej smeri gredo tudi razglabljanja o kozmičnem oz. duhovnem znamenju rib (marca), vsekakor pa velja v astrologiji, da se je rodil na začetku zemeljskega obdobja rib (vsako obdobje pa traja 2000 let in gre po zodiaku nazaj in ne naprej. Torej za ribami sledi obdobje vodnarja). Ribe so simbol ljubezni, podrejanja,

saj je bila kot simbol te že tisoč let pred Kristusovim rojstvom simbol ljubezni indijskih božanstev. Grška beseda za ribo je ikhtys, to pa je kratica, ki pomeni Iesus KristusTheou, Hyios Soter - Jezus Kristus, Sin Božji, rešitelj. Krščanstvo ni moglo po svoje ustvarjati svojih praznikov. V tisočletjih so se med ljudmi zakoreninili običaji določenega praznovanja, ki jih krščanstvo ni moglo izriniti. Že stari Rimljani so 25. decembra praznovali rojstni dan nepremaganega sončnega boga. V času, ko je sonce najnižje, se seveda prevesi v svojo rast. Sicer pa so praznik zmage svetlobe nad temo praznovali tudi drugi narodi na zemlji. Skratka, praznovanje 25. decembra je bilo skozi človeško zgodovino praznovanje zmage življenja nad smrtjo, svetlobe, upanja, dobrote... Danes praznujemo božič kot družinski praznik. Tako velik je, da so celo obiski na sam božični dan neprimerni. Ti naj počakajo na naslednji dan ali v celo prihodnji čas,

ko velja čas dvanajstero niči (do 6. januarja - praznika svetih treh kraljev). Prav tako po zelo starem verovanju je to čas posebnih dogodkov. Na eni strani izrednega veselja in rajanja, na drugi strani pa čas oživljanja nadnaravnih sil v slabem in dobrem. Nadnaravne sile se za kratek čas odpro zemljanom, čas se ustavi in vse je mogoče...

Na praznovanje božiča se kristjani pripravljajo v adventnem času. Spremlja ga adventni venec, spleten iz smrečja, dopolnjujejo pa ga svečani modri ali lila trakovi ter 4 modre ali bele sveče. Vsako nedeljo prižgo eno svečo več. Štiri sveče predstavljajo 4 obdobja zgodovine stare zaveze - od začetka do Abrahama, od Abrahama do kraljestva, od tu do babilonske sužnosti ter od vrnitve iz babilonske sužnosti do Kristusa. Za adventnim vencem pride božični venec, ki je spleten iz zimskega zelenja in storžev, okrašen pa je s pentljami. Na božič so 3 maše, vsi ostali krščanski prazniki pa imajo eno samo mašo. Na božič ljudje širom po svetu prepevajo ob polnočnici pesem Sveta noč. Skomponirana je bila šele leta 1818, in sicer je nastala blizu Salzburga. Josef Mohr je avtor besedila, avtor melodije pa je K. Gruber. Sicer pa so znane tudi mnoge druge božične pesmi.



Z letošnjo jesenjo je naš rekreacijski center oddan v najem sicer dosedanjima Labodovima sodelavcema, Slavici in Toniju Bogolinu. Pristrčno nas vse vabita, da se oglasimo in poveselimo v idiličnem okolju Sromelj, kjer nas bo Slavica pogostila z domačo hrano in pijačo po zelo zmernih cenah. Sromlje torej ostajajo predvsem za nas, čeprav seveda rentabilno psolovanje zahteva, da se odpre tudi navzven, da zaživi kot kmečki turizem.

Mnoge šege in navade spremljajo ta velik praznik. Vsaka malenkost ima svoj pomen in svoj namen. Ta, v skrivnostnost in mir zagledan čas, pa velja za ves svet kot čas miru. Zato si tudi mi zaželimo vesel božič, ki nam naj prinese mir, strpnost tolerance, luč in upanje. Naj s simbolom novega rojevanja luči (sonca, odrešenja) tudi med nami zavlada toplejše sožitje, kot smo ga bili v našem podjetju deležni zadnje čase.

ZAHVALE

Ob prerani izgubi moje drage mamice se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za sočustvovanje, za darovano cvetje in za številno udeležbo na njeni zadnji poti. V veliki žalosti me tolaži spoznanje, da v tako zelo težkih trenutkih človek ne ostane sam, da imam iskrene sodelavce in hkrati prijatelje.

MARJANA BUKOVEC - tajništvo podjetja

Ob smrti moje drage mame se zahvaljujem za sočustvovanje in izrečena sožalja, za darovano cvetje in za spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem sodelavcem in prijateljem še enkrat lepa hvala!

GORAZD MALI - tovarna Ločna

Ob tragični in nenadni smrti najinega edinca Gregija, se vsem nekdanjim sodelavcem zahvaljujem za sočustvovanje, cvetje, tolažilne besede, vso pomoč in udeležbo na pogrebu. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga imeli radi.

METKA in TONE ČEBULAR

Ob smrti moje drage mame se zahvaljujem sodelavcem za pozornost, za sožalja, cvetje in za pomoč. Zelo sem vam hvaležen.

BOŽO ŠUŠTARŠIČ - komercialni sektor

Zahvaljujem se za pozornost, za številna izrečena in poslana sožalja ter za denarno pomoč, ki so mi jo sodelavci izkazali ob smrti mojega očeta. Vsem lepa hvala!

TONI PEKOLJ - tehnični sektor

Ob smrti moje drage mame se zahvaljujem za izrečena sožalja in pozornost.

Majda Dular, upokojenka

OSMRTNICI

Umrla je naša upokojenka Tilka Mežič, ki je vse od leta 1966 pa do upokojitve delala na kontroli gotovih izdelkov. Bila je vestna in pridna, s svojo umirjenostjo pa je bila vzgled sodelavkam.

**Nekdanji sodelavci in upokojenci
Libne Krško**

Umril je Franc Požun, ki je bil v Labodu v Krškem zaposlen od ustanovitve obrata, to je od leta 1966 kot krojilec. Spominjali se ga bomo po njegovem iskrenem prijateljstvu, po radoživosti in humorju, s katerim je razveseljeval svoje sodelavce.

**Nekdanji sodelavci in upokojenci
Libne Krško**

AFERE, AFERAŠTVO IN NOVINARSTVO

To je bila tema letošnjih študijskih dni slovenskih novinarjev. S svojim prispevkom smo sodelovali tudi novinarji v podjetjih in opozorili na posledice nekorektnega pisanja, kar lahko močno škodi podjetju in zaposlenim. Ni redko, da naši mediji objavijo polresnico ali celo izmišljotino v obliki namigovanja, kar z objavo dobi določeno težo in moč. Če gre za odkrivanje nepravilnosti, za opozorilo glede napak ali celo barabij, je objava takih dejstev sveta na mestu in "klobuk dol" raziskovalnemu novinarstvu v tej smeri. Žal pa se pod tem imenom skrivajo tudi natolcevanja, nemarna ugibanja in podtikanja, ki škodijo podjetju. Viri informacij za tovrstno napajanje so ponavadi tretjerazredni, preverjanja dejstev ni, ker je pač edini cilj ustvariti bombastično novico, ki bo morda znova vplivala na povečanje naklade. Toda izkušnje iz sveta kažejo, da se bralci odvrtačajo od tendencioznega in neresničnega pisanja in da ima prihodnost - kljub vsemu - le verodostojna in korektna informacija. Taka je teorija, praksa pa je vendar še vedno v sedanjem času, ki je zmeden, brez pravih moralnih in etičnih norm. Zato si je možno izmišljati in izmišljotinam dajati moč in verodostojnost z objavo v medijih, ker smo pač ljudje taki, da radi verjamemo neverjetnemu. Te izmišljotine pa je neverjetno težko dokazati kot take. "Ker tu vedno lahko nekaj smrdi..." Naša

kolegica je to neverjetno situacijo orisala s primerom Jaroslava Haška, ki si je izmišljal neverjetne živalske vrste in je na njegovi izmišljotini glede ptiča oreharja stekla prava znanstvena vojska, kako in kaj je z njim. Ko je Hašek objavil, da je ptič le izmišljen in da se torej ni vredno prerekati o njem, je to neverjetno težko dokazoval... Torej dokazati izmišljotino je težko, zelo zelo težko. Tudi zato bi veljalo o aferah, aferastvu in novinarstvu veliko bolj poglobljeno pogovoriti, kot je pogovor stekel na omenjenem srečanju. Vključeni pa bi morali biti tudi drugi profili, ne le novinarji, saj je vsaka od razprav izvenela, da je ustvarjanje afer vendarle politični cilj... Da ne bi bili le orodje, da ne bi bili soustvarjalci afer, je danes treba še toliko več pozornosti posvetiti novinarski stroki in kodeksu, ki je vezan na to, in na vest. Kajti biti zavezan javnosti je eno, kako informacije javnosti posreduješ, pa je že drugo vprašanje... Kajti mediji so, če so pravi, korektni, pošteni - kot ogledalo družbi.

Če je resnica spačena, naj bo taka tudi podoba v medijih, da bi - ob spoznanju te nelepe slike skupno popravili spako. Če pa je podoba lepa, naj taka tudi ostane..., na vsak način spreminjati, spakovati, mazati... ne gre. Toda ogledalo mora biti čisto.

ŠOPEK MODROSTI

Med nesposobnimi je mnogo ljubiteljev pravice in resnice. Ti nimajo drugega dokaza o svoji sposobnosti kot reklo, da na svetu ni ne pravice ne resnice.

...

Bodite dobri in ljubeznivi. Pazljivo izbirajte, koga boste osrečili s svojimi uspehi in koga s svojimi neuspehi!

...

Boriti se je potrebno proti vsem tistim, ki sumijo, ki ne verjamejo ali ki so nezadovoljni. Podpirati je treba samo tiste, ki se delajo, da ne sumijo, ki igrajo, da verjamejo, in ki se ne upajo pokazati, da so nezadovoljni.

...

Prijatelji nas kvarijo, oproščajo napake, nam gledajo skozi prste... Za uspeh v življenju je nujno potrebno nekaj dobrih sovražnikov.

...

Pripravljeni smo storiti vse, da ne bi nič delali.

...

Zima je kakor ženska; ima dobre in slabe strani. Dobre se ji vidijo, slabe pa občutijo.

...

Nekateri nesposobni ljudje so daleč prišli. Nesposoben lahko dela vse, sposoben pa le, kar zna.



Rumeni podložki

Na naslov uredništva je prispel hud telefonski klic s pripombo, da nikakor ni sprejemljivo, da ima Labod, ki vendarle toliko pomeni v slovenski modni industriji bele ženske bluze z rumenimi ramenskimi podložki. Naša stranka je razočarana in celo zgrožena. V trgovini menijo, da ramenski podložki, ki so bili v nekaterih primerih zares bolj kot ne rumenkasti, ponavadi strank niso motili, toda nekateri zahtevajo in pričakujejo od Laboda popolnost na polni črti.

Kritiko je treba torej sprejeti in če se da, napake ne ponoviti.

Elastičnost naših bluz

Ob prošnji za zamenjavo bluze je bilo še pojasnilo: "Sodelavci so mi kupili vašo lepo bluzo, toda ne vem, kaj so mislili, saj so mi dali kar nekaj številik preveliko...Pa Vas prosim, da mi jo zamenjate za številko manjšo."

Prevodi pisav

Prenos besedila z diskete na disketo je zadnjič prinesel zanimiv eksperiment. Marjana iz tajništva je besedilo "odgovori na vprašanja" za današnji časopis posnela z diskete drugega računalnika. Toda v "komandah" je bilo nekaj narobe in besedilo je prišlo v arabski pisavi... Ker gre za besedilo, vezano na lastninjenje, bi malce nafte oz. bogastva iz krajev, kjer tako pišejo, gotovo prav prišlo!

labod

je glasilo delavcev tovarne oblačil iz Novega mesta. Izhaja mesečno v nakladi 2000 izvodov. Glavna in odgovorna urednica Lidija Jež, tehnični urednik Stane Cimerman. Grafična priprava: FOTOLITORETUŠERSTVO Cimerman Novo mesto, TISK: Opara Novo mesto. Glasilo se šteje med proizvode informativnega značaja, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.